

2010.GADA 11.-12.MARTA MADRIDĒ NOTIKUŠĀS STARPTAUTISKĀS KONFERENCES „IEKĻAUJOŠĀ IZGLĪTĪBA: VEIDS, KĀ VEICINĀT SOCIĀLO VIENOTĪBU” SECINĀJUMI

2009.gada maijā Eiropas Savienības Padome, kā daļu no Eiropas Izglītības un apmācības stratēģiskās sadarbības ietvara (ET2020), noteica stratēģiskus mērķus, kuri uzsvēra iekļaujošas izglītības nozīmi, lai risinātu jautājumus saistībā ar nepilnībām izglītības nodrošināšanā. Padome uzsvēra to, ka izglītībai jācīnās pret visa veida diskrimināciju un jā sagatavo visi jaunie cilvēki pozitīvai saskarsmei ar dažādas izcelsmes vienau-
džiem.

Starptautiskās konferences, kurā piedalījās apmēram 300 delegāti no apmēram 40 valstīm, mērķis bija nodrošināt iespēju pārrunāt veidus, kā integrēt kvalitātes, efektivitātes un taisnīguma principus visos izglītības līmeņos. Tā īpaši pievērsās veidiem, kā iekļaut izglītojamos no visnelabvēlīgākās vides, lai izvairītos no sociālās atstumšanas.

Konferences mērķi bija:

- Pārdomāt par izglītību, kā vienu no visbūtiskākajiem aspektiem sociālās iekļaušanas jomā Eiropas gada cīņai ar nabadzību un sociālo izstumšanu ietvaros;
- Pārdomāt par pamatnostādņēm iekļaujošas izglītības jautājumos un dalīties labākās prakses pieredzē, īpaši attiecībā uz skolēniem, kuriem nepieciešams speciālās izglītības atbalsts un kuriem ir kompensēšanas vajadzības;
- Veicināt pieredzes apmaiņu starp ES dalībvalstīm un Latīņamerikas valstīm iekļaujošās izglītības jomā;
- Izstrādāt dokumenta projektu par galvenajām atziņām iekļaujošas izglītības jomā, kuru prezentēt valstu un Eiropas likumdevējiem.

Konferences programma un pamatinformācija ir pieejama:
<http://www.educacion.es/eu2010/agenda/educacion-inclusiva.html>

Secinājumi

Iekļaujoša izglītība ir universālas tiesības. Tai nepieciešami stratēģiski pasākumi, kuri virzīti uz kvalitatīvas izglītības nodrošināšanu visiem pilsoņiem. Iekļaujoša izglītība nozīmē arī to, ka visi nepieciešami resursi (finansiālie, cilvēku, izglītības, tehniskie un tehnoloģiskie) tiks nodrošināti visiem izglītības centriem, lai tie varētu reaģēt un nodrošināt mācību panākumus visiem izglītojamiem, lai kāda būtu viņu personiskā, ekonomiskā, sociālā, kultūras, ģeogrāfiskā vai etniskā izcelsme. Īpaša uzmanība jāpievērš dzimumam, ņemot vērā tipisko meiteņu un sieviešu ar attīstības traucējumiem diskrimināciju.

Iekļaujošai izglītībai jānodrošina kvalitāte, taisnīgums un izcilība atbilstoši tādiem principiem, kā vienādas iespējas, nediskriminējoša un universāla pieeja. Visi šie principi papildina viens otru un nav atdalāmi.

Konference, kurā iesaistījās pārstāvji no dažādām Spānijas autonomajām kopienām, Eiropas valstīm, Latīņamerikas un nevalstiskā sektora, ir atbilstoša vienam no četriem Spānijas prezidentūras mērķiem izglītības jomā: ietekmēt izglītības politiku, kas veicina taisnīgumu, sociālo vienotību un aktīvu pilsonību. Šis mērķis cenšas rast risinājumu dažādām problēmām: pāragrai skolas pamešanai un atbalsta nodrošināšanai izglītojamiem, kuriem nepieciešams papildu atbalsts izglītības procesā.

Svarīgs progress ir panākts izglītības teorētiskajā, politikas un praktiskajā līmenī, kas turpmāk atbalstīs virzību uz iekļaujošu izglītību. Īpaši jāmin Apvienoto Nāciju Organizācijas konvencijas par personu ar funkcionāliem traucējumiem tiesībām pieņemšana, sevišķi tās 24.pants par izglītību.

Tomēr iekļaujoša izglītība vēl joprojām ir mērķis, kas jāsasniedz. Ir jāpārvar nopietni šķēršļi, lai sasniegtu izvīrtos kvalitātes, taisnīguma, iekļaušanas, cieņas pret dažādību un efektīvas līdzdalības sabiedrības dzīvē, kurā iesaistās visi tās locekļi, mērķus. Konference pievērša īpašu uzmanību progresam, kā arī izaicinājumiem trijos izglītības līmeņos: vidējā, profesionālajā un augstākajā izglītībā.

Jāakcentē šādi konferencē izteiktie ierosinājumi:

- Iekļaujoša izglītība, kas centrā izvirza personu, ir labvēlīga visiem izglītojamiem ar vai bez speciālām vajadzībām, kuras saistītas ar funkcionāliem traucējumiem vai kādu citu iemeslu. Iekļaujoša izglītība sagatavos izglītojamos dzīvei un darbam daudzveidīgā sabiedrībā.
- Ir nepieciešama visu iesaistīto partneru politiskā griba un apņēmība, lai veicinātu dziļas sistēmiskas izmaiņas. Tam nepieciešams savienot redzējumu, zināšanas, iemaņas un likumdošanu, lai īstenotu kvalitatīvu iekļaujošu izglītību, kuras pamatā būtu taisnīgums un izcilība vispārīglītojošā vidē visos izglītības līmeņos. Visi sabiedrībai jāiesaistās un jā piedalās šajās izmaiņās izglītības jomā.
- Ir nepieciešams atbalstīt saskaņotus rīcības virzienus starp visiem iesaistītajiem sektoriem, kā arī atbalstīt labas prakses pieredzes apmaiņu.
- Ir jāizveido atbilstošu mehānismu nepieciešamās informācijas apkopošanai un analīzei, lai pārraudzītu politikas pamatnostādnes un labo praksi, izmantojot indikatorus. Šie indikatori ļaus identificēt faktorus, kuri ietekmē izstumšanu, un tos, kuri sekmē iekļaušanu.
- Lai atbalstītu izmaiņas izglītības vidē un progresa tiesībās uz izglītību visiem īstenošanu, ir nepieciešamas elastīgas izglītības sistēmas, dažādības kā vērtības atzīšana, visu šķēršļu (fizisko, mācību programmu un materiālu, attieksmes, aprīkojuma un speciālo palīg līdzekļu, sabiedriskās darbības, pieejas zīmju valodai un citu rīku, kuri pilnveido mutisku komunikāciju) likvidēšana, atbalsts skolotājiem un skolām, komandas darbs, kompetenta skolas vadība, harmoniski apstākļi izglītojamo vidū un sadarbība starp vecākiem, profesionāļiem un brīvprātīgo sektoru.
- Ir nepieciešams: veicināt pāreju starp dažādiem izglītības līmeņiem un pāreju uz darba tirgu; veicināt iekļaujošu izglītību no paša skolas gaitu sākuma, īpaši uzsverot agrīnās diagnostikas un iekļaušanās nozīmi.
- Īpaša uzmanība jāpievērš skolotāju izglītībai (sākotnējai un profesionālajai pilnveidei) visos izglītības līmeņos. Skolotāju izglītībai viņus jā sagatavo tā, lai viņi spētu reaģēt uz izglītojamo dažādajām vajadzībām. Šis ir galvenais faktors, lai iekļaujoša izglītības būtu veiksmīga.
- Jauni cilvēki negrib, lai pret viņiem izturas kā pret bērniem; viņi paši vēlas pieņemt lēmumus. Viņiem visiem ir tiesības apgūt izglītības programmu, kas sagatavos viņus par pilnvērtīgiem pilsoņiem.
- Viens no galvenajiem faktoriem saistībā ar profesionālo izglītību attiecas uz nepieciešamību veidot ciešākas attiecības starp profesijas apgūšanu un darba tirgu, kā arī nodrošināt praksi uzņēmumos.
- Iekļaušanu augstākajā izglītībā ir jāuzskata par prioritāti, jo tā ir ietverta obligātajā izglītības sistēmā. Ir jāuzlabo pieeja augstākajai izglītībai, lai palielinātu studentu ar funkcionāliem traucējumiem un studentu no sabiedriski neaizsargātām grupām pārstāvību. Nepieciešami atbalsta pakalpojumi, īpaši iesaistot profesionāļus, kuri darbojas kā starpnieki starp studentiem un viņu pasniedzējiem.
- Visbeidzot, visi pasākumi, kurus īsteno iekļaujošā izglītībā, būs labvēlīgi visiem studentiem.

